Antivirusni programi

Šta su virusi?

- Kompjuterski virusi su programi napravljeni s namerom stvaranja smetnji u radu i različitih oštećenja datoteka i organizovanih podataka na računaru.
- Nazvani su tako jer imaju sposobnost razmnožavanja (sami sebe iskopiraju na više mesta na disku)
- Virus je program koji se razmnožava kopirajući samoga sebe u neki drugi deo izvršnoga koda.

Dejstvo virusa

- Kada se virus smesti unutar izvršnog koda, pokreće se svaki put kada se izvršava taj kod, a razmnožava se tražeći druge, 'čiste' domaćine svaki put kada se aktiviraju.
- Neki virusi se zapisuju preko originalnih datoteka, efektivno I efektivno ih uništavaju ali većina se jednostavno nastanjuje u programu-domaćinu tako da oboje preživljavaju.
- Virusi koji se šire putem e-maila su crvi.

PODELA VIRUSA

Virusi su podeljeni u osnovne klase:

boot sektor virusi

infektori datoteka (file infector)

• "trojanski konj"

Vrste virusa

- Boot sektor virusi
  - Aktiviraju se u boot-u sistema
- Parazitski virusi
  - Ubacuju svoj sadržaj u pokrenute datoteke
- Svestrani virusi
  - Napadaju i boot sektore i izvršne datoteke
- Virusi pratioci
  - Stvaraju .com datoteke u koje generišu svoj kod
- Link virusi
  - Napadaju datoteke operativnog sistema
- Makro virusi
  - Imaju mogućnost da sami sebe kopiraju, brišu i menjaju dokumente

ZARAŽENI RAČUNAR

 I uz najveće mere sigurnosti korisniku se može dogoditi da mu na računar dospie virus. To se obično događa korisnicima koji nisu primenili sve mere sigurnosti, odnosno koji su zanemarili upozorenja. Ako otkrijete da na vasem računaru postoji virus, posetite stranice vašeg antivirusnog programa jer se tamo nalaze i detaljne biblioteke s informacijama šta virus radi i kako se širi. Isto tako, tamo ćete pronaći i detaljnija uputstva o tome kako da se virus ukloni s računara.

ZAŠTITA RAČUNARA

- Osnovni oblik obrane od virusa je zaštita računara.
- Osnovna zaštita od virusa na samom računaru sprovodi se upotrebom programa za borbu protiv virusa. Zajedničkim imenom ovakvi programi se nazivaju antivirusni programi.

Šta su antivirusni programi

- Antivirusni softver, antivirusni
  program ili antivirus je računarski softver koji se
  koristi za zaštitu, identifikaciju i
  uklanjanje računarskih virusa, kao i drugih
  programa koji mogu uzrokovati probleme u
  korišćenju računara, oštetiti softver i/ili podatke, a
  jednim imenom ih nazivamo malware-i.
- Prvi antivirusni programi su počeli da se razvijaju 1983. godine.

ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Predstavljaju prvi nivo zaštite od virusa i trojanaca.
- To su softverski paketi sposobni da detektuju, izdvoje i (ili) eliminišu viruse.
- Svi antivirusni programi sastoje se iz više celina.
- Jedan deo je "Monitor" i rezidentan je u memoriji i osigurava neprestanu zaštitu od virusa, dok drugi deo "Scan" omogućava skeniranje celog sistema.
- Antivirusi su danas neophodan deo softvera koji svako treba da ima instaliran na svom računaru.

ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Pružaju različite načine nadgledanja i zaštite računara od malicioznog koda.
- Najčešće se radi o zaštiti u realnom vremenu i skeniranju na zahtev korisnika.
- Moderne verzije ovih programa nude razne druge vidove zaštite od virusa koji se šire putem Interneta.
- Najpoznatije kompanije koje nude I razvijaju ove programe su Symantec, Sophos, Panda, Kaspersky...

ANTIVIRUSNI PROGRAMI

- Broj danas poznatih virusa je oko 65.000, s tim da se opasnim smatra nekoliko stotina.
- Kvalitetna zaštita svodi se na:
  - Opreznost
  - upotrebu dobrih antivirusnih programa
  - redovno osvježavanje virusnih definicija.

ANTIVIRUSNE METODE

SKENERI

- Princip rada antivirus skenera bazira se na proveravanju datoteka, sektora i sistemske memorije u potrazi za poznatim i nepoznatim malicioznim kodom.
- Skeneri se dele u dvije kategorije:
  - opšti (general)
  - specijalni (special)

ANTIVIRUSNE METODE

BLOKERI DOGAĐAJA

- Memorijski rezidentni programi koji "osluškuju" reakciju virusa i obaveštavaju o tome korisnika.
- Dobra osobina blokera je što zaustavljaju izvršavanje virusa u trenutku infekcije.
- Loša osobina je što vrlo često greše.

ANTIVIRUSNE METODE

IMUNIZATORI

- dva tipa
  - one koji upozoravaju na infekciju.
  - one što blokiraju pokušaj virusa da uđe u sistem.

Metode detekcije

- Detekcija bazirana na uzorcima
  - Najčešća metoda
  - Uporedjuje sadržaj datoteke sa uzorcima iz baze podataka koja sadrži poznate kodove virusa
  - Najmanje validan metod iako se redovno ažurira sadržaj baze
  - Ne opterećuje previše RAM memoriju
  - Lako ga je predvideti
  - Iako ovaj pristup sprečava masovno širenje virusa u normalnim uslovima, autori virusa pokušavaju biti korak ispred pišući viruse koje kodiraju ili na neki način sakrivaju deo svog koda kako ga antivirus program ne bi mogao otkriti

Metode detekcije

Heruistička metode

To je metoda traženja neuobičajene aktivnosti.

Obuhvata proces traganja za sumnjivim komandama u datotekama.

Može se raditi:

- Analiza datoteka
- Emulacija datoteka

Metode detekcije

- Analiza datoteka
  - Proverava kod datoteke/programa
  - Prijavljuje svaku sumnjivu liniju koda
  - Opterećuje RAM memoriju
  - Može prijaviti bezopasan program kao virus
- Emulacija datoteka
  - Pokreće program u virtuelnom okruženju
  - Belezi sve njegove aktivnosti
  - Oduzima svu RAM memoriju

ŠEST KORAKA U ANTIVIRUSNOJ ZAŠTITI

• Korak 1:

Obavezno instalirati neki od antivirusnih alata!

Korak 2:

Redovno ažuriranje antivirusa.

Korak 3:

 Podesiti antivirusni softver da automatski skenira sve datoteke.

Korak 4:

Skenirati sve datoteke koje dolaze sa Interneta.

Korak 5:

Povremeno skenirati celi disk.

Korak 6:

Skenirati hard disk nakon instalacije softvera.

Gde sve Antivirus može da pomogne?

- Maliciozni programi koji se skidaju bez našeg predhodnog odobrenja
- Phishing
- Clickbait reklame
- Lažni antivirusi
- Piratski sajtovi
- Zaražene fleš memorije
- Nebezbedne wifi mreže

VRSTE ANTIVIRUSNIH PROGRAMA

- Najpoznatiji i najčešće korišteni antivirusni programi su:
  - NORTON ANTIVIRUS
  - SOPHOS ANTI-VIRUS
  - MCAFFEE
  - PCCLLIN
  - NOD32

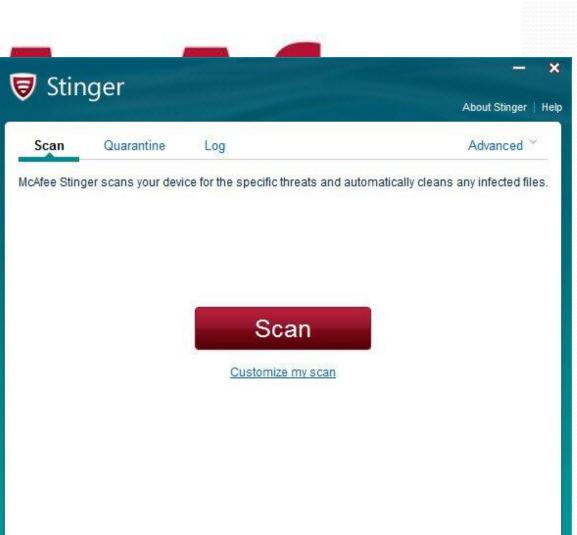
Kako antivirusi rade?

- Bitno je da nikada na kompjuteru nema instalirana dva antivirusna programa, koji će biti automatski aktivirani.
   To može dovesti do usporavanja ili čak blokade računara.
- Takođe, bitno je da se antivirusni programi osvežavaju, odnosno apdejtuju novim definicijama virusa.

Virus removal tools

• Postoje i alati specijalizovani za uklanjanje virusa. Radi se o softverima dizajniranim specifično za određene tipove virusa. Ne radi se o kompletnim antivirusnim programima, ali ovi alati imaju mnogo veću efikasnost. Većinom su besplatni.

TrishTech.com

False positives/False negatives

- U slučaju lažno pozitivnih rezultata, antivirusi ispravne datoteke prepoznaju kao loše, pa ih stoga i uklanjaju.
- Sa druge strane, moguće je da antivirus ne prepozna virusom zaražene fajlove, u tom slučaju dobijaju se lažno negativni rezultati.

Koii antivirus odabrati?

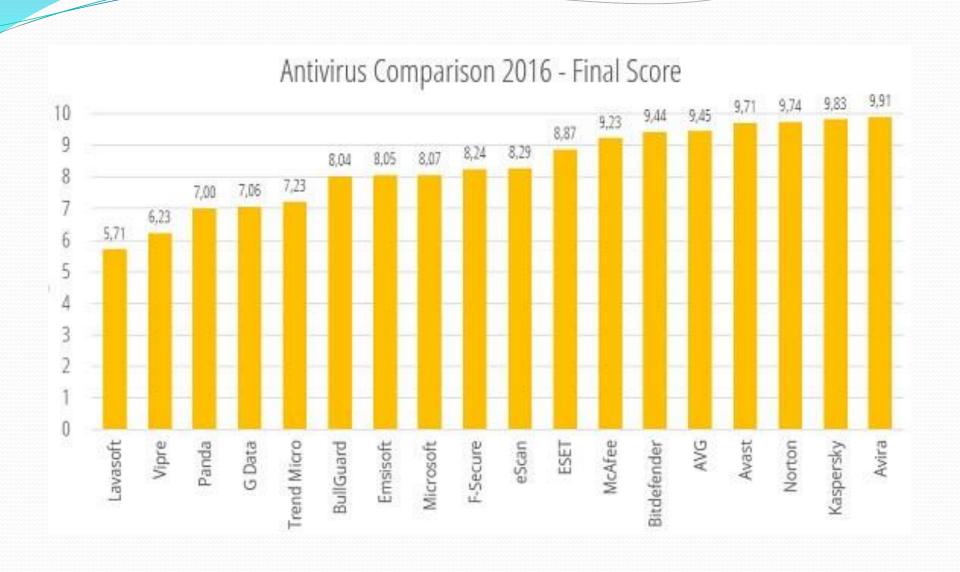

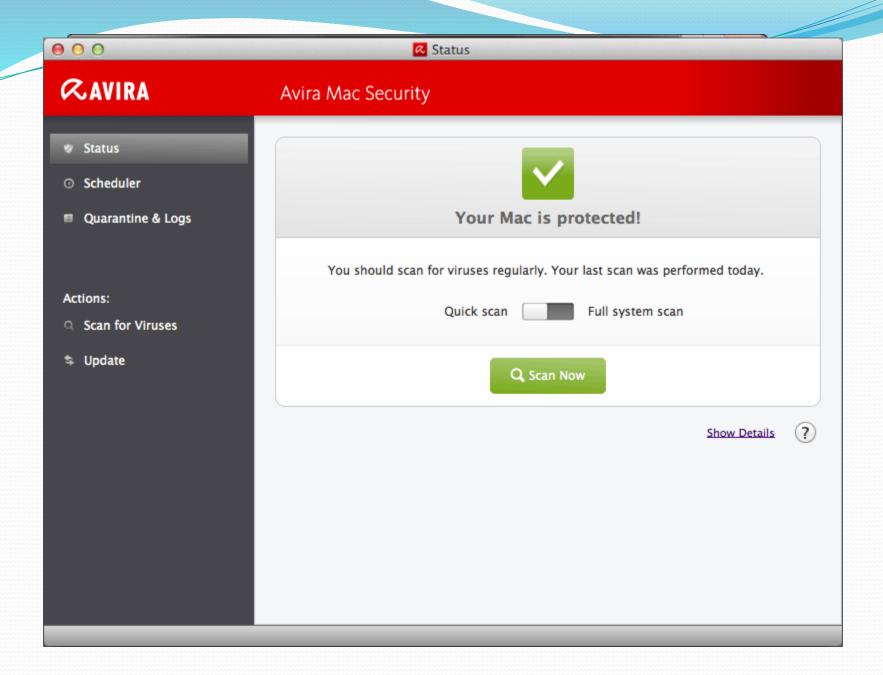

Avira

 Jedan od trenutno najboljih antivirusa. Nastao u nemackoj, spada medju najzastupljenije antiviruse, kako tvrde iz te kompanije sa preko 500 miliona korisnika. Postoje 3 vrste paketa koji se mogu kupiti, a cene variraju izmedju 35 I 65 dolara.

Kasperski

Jedan je od lidera na polju zaštite računara. Otkriva prilično veliki broj štetočina a kompanija može da se pohvali da najbrže osvežava nove definicije virusa (oko 2 sata od trenutka pojavljivanja virusa). Ima odlično radno okruženje koje će svima omogućiti da se lako prilagode. Program je najskuplji od ovde predstavljenih i košta

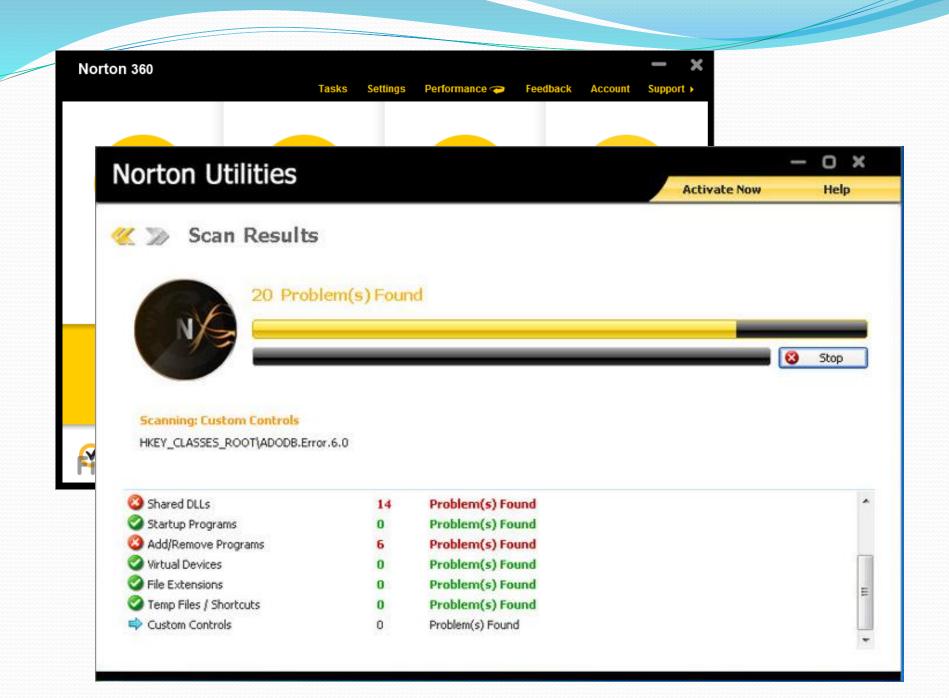

Norton

• Jedan od najstarijih i idalje jedan od najboljih antivirusa, sa velikim procentom otkrivenih pretnji. Ranije verzije su imale manu jer su primetno usporavale sistem, ali to je sada prošlost. Cena ovog programa je oko 40 dolara.

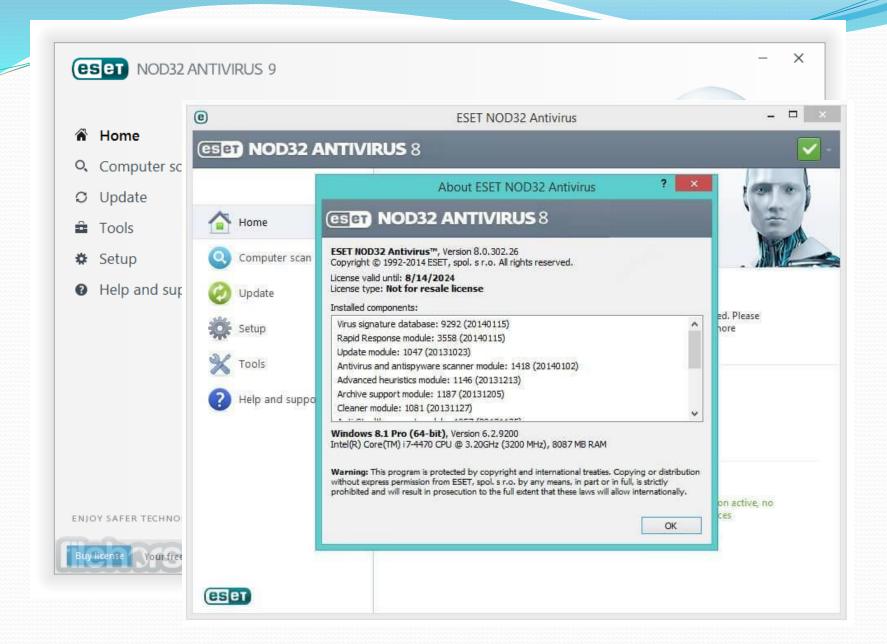

NOD32

• Nod 32 je program čiji se tvorci ponose malim zauzećem memorije i neprimetnim uticajem na brzinu računara. Ima najbolju proaktivnu zaštitu, instalira se brzo i bez problema, a standardna podešavanja su mu prilagođena prosečnom korisniku, međutim podrazumevani pregled celog računara nije obuhvaćen automatski tako da ga sami morate izvršiti. Program je prilično brz, jer u jednom pregledu traži sve štetočine, i viruse i špijune, za razliku od drugih koji to rade u dva koraka.

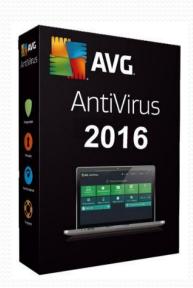
Cena mu je 40 dolara.

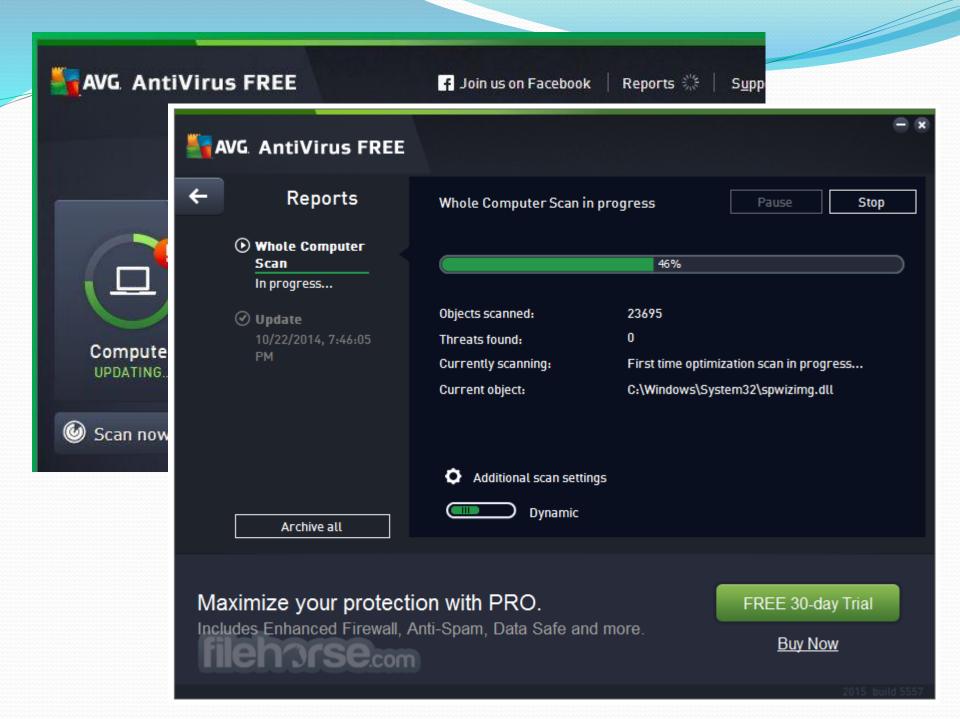

AVG

• Ovo je program čija je besplatna varijanta često vidljiva na računarima kod nas. Što se tiče plaćene verzije ona zauzima neku da kažemo sredinu među programima ovog tipa. Dobar je u odstranjivanju pretnji ali mu je proaktivna zaštita jako slaba, a ima i lošije radno okruženje. Cena paketa je 30 dolara.

enosni uredjaji

 Paralelno sa razvojem razlicitih vrsta prenosnih uredjaja,razvili su se I virusi koji ih napadaju.Kao posledica ove pojave proizvodjaci antivirusnih softvera razvili su I softver prilagodjen ovim uredjajima.Kod ovih uredjaja cesce se pojavljuju hardverski bazirana resenja u vidu neke vrste ROM memorije,koja proverava sadrzaj na prenosnom uredjaju.

Najpouzdaniji antivirusi za mobilne telefone

- 1. CM Mobile Security
- 2. AVG Mobile Security
- 3. Bitdefender Antivirus
- 4. Lookout Security and Antivirus
- 5. Malwarebytes Anti-malware

CM Mobile Security

 Konstantno se nalazi na vrhu liste najpopularnijih antivirus programa, besplatni antivirus kompanije CM Security. Njihova aplikacija CM Mobile Security je antivrius program koji koristi najmanje radne memorije i čija se baza definicija najčešće ažurira, što omogućava konstantnu zaštitu. Pored ovoga njihova aplikacija omogućava blokiranje neželjenih poziva i poruka, kao i uklanjanje nepotrebnih podataka u memoriji i sigurno pretraživanje

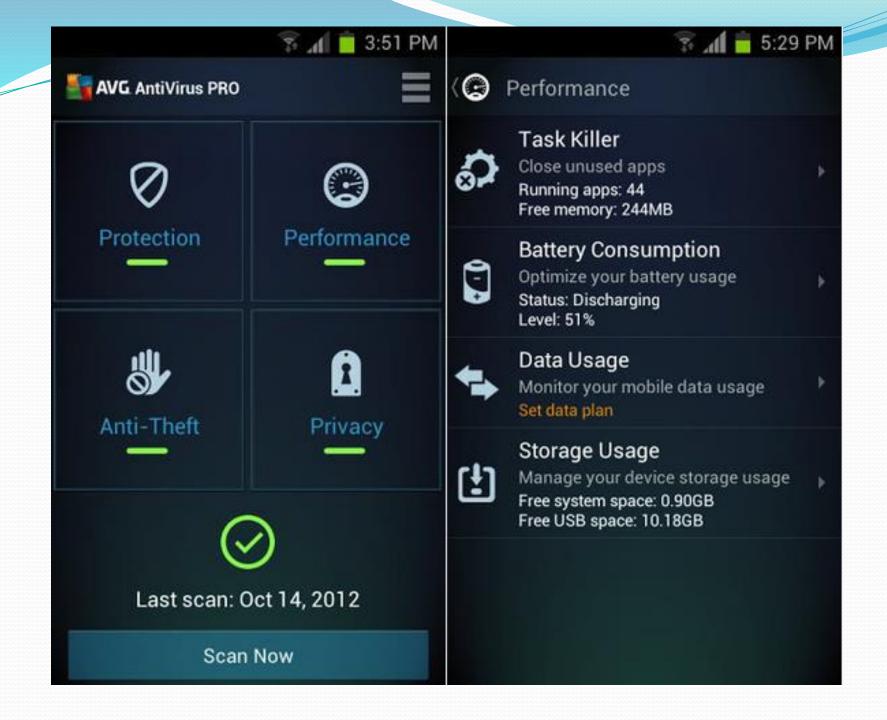
#1 Mobile Security

Light Fast Secure

#1 Antivirus engine inside Completely Secure App Lock Small, fast, and totally FREE

AVG Mobile Security

- AVG je kompanija poznata po besplatnim i pouzdanim antivrius programima zaWindows. Međutim, veoma brzo su postali i jedna od vodećih kompanija na Android platformi jer je njihov Android antivirus jedan od najpopularnijih i najkorištenijih anti vriusa za Android.
- AVG Mobile Security uživa veliko poverenje korisnika i do sada je preuzet više od 200 miliona puta!

ZAKLJUČAK

- U današnje vreme je gotovo nezamisliv rad na računaru bez zaštite od virusa koje možemo dobiti otvaranjem bilo koje stranice na internetu.
- Potrebno je imati dobre antivirusne programe!
- Potrebno je redovno obnavljati antivirusne programe jer svakog dana nastaju milijoni novih virusa!

Kraj!

